

1. Kristine Nødgaard-Nielsen: *Curlingbørnenes*¹ oprør

Teksten er et uddrag af en artikel i Berlingske den 31. juli 2017.

1 De bliver beskyldt for at være curlingbørn, men de unge voksne af i dag er hårdtarbejdende og bevæger sig hen mod et ulmende² oprør mod uddannelsessystemet og de sociale medier.

Engang gik ungdommen på gaden i protest mod autoriteter og politiske beslutninger.

5 Ungdomsgenerationen af i dag bliver beskyldt for ikke at gøre oprør, men der er tegn på et stille, men effektivt oprør mod uddannelsessystemet og de sociale medier.

De unge voksne er trætte af 12-talsræs, af at skulle være på hele tiden og af et rigidt³ uddannelsessystem, fortæller generations- og fremtidsforsker Tanja Hall, der undersøger, hvilke tendenser der rører sig blandt trendsættere⁴ i ungdomsgenerationen.

10 »Særligt på uddannelsesområdet kommer vi til at se et stille oprør. Uddannelse og karriere fylder rigtigt meget for denne generation, men inden for det sidste års tid er vi begyndt at fornemme et oprør mod uddannelsesstramninger,« siger Tanja Hall.

»Det er et oprør mod det politiske og lidt rigide system, hvor man bliver pacet⁵ igennem. Tidligere generationer forstår oprør som det at gå ud på gaden med et skilt, men denne generation handler bare. Et stigende antal unge dropper ud for at begynde på en ny uddannelse eller for at sammensætte deres egen uafhængigt af det etablerede system. Det er et oprør.«

20 Tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriet fra juni i år viser, at hver fjerde studerende dropper ud af en videregående uddannelse. To tredjedele af dem starter efterfølgende på en anden videregående uddannelse.

Tanja Hall henviser til to slags uddannelsesoprør: »Hackschooling⁶« og at droppe ud af

---

1. Curlingbørnenes: *Curlingbørn er børn, som sjældent møder modgang, fordi forældrene overbeskytter dem og på forhånd fjerner alle forhindringer på deres vej. Udtrykket stammer fra sporten curling, hvor to spillere fejer foran en sten på isen, så den kan nå sit mål.*

2. ulmende: *noget, der gløder under overfladen.*

3. rigidt: *stift og ufleksibelt.*

4. trendsættere: *personer, hvis fornemmelse for de nyeste tendenser inden for mode og livsstil sætter dem i stand til at påvirke andre.*

5. pacet: *skubbet og presset fremad.*

6. Hackschooling: *Når man uddanner sig uden for det etablerede uddannelsessystem.*

en uddannelse, lige inden man er færdig, for ikke at blive fanget af loven om uddannelsesloft, hvor man kun må tage én uddannelse.

»Dropper man ud, før man er færdig, snyder man politikerne lidt. Det er et kæmpe oprør, men bare ikke et "68'er-oprør"⁷. Med hackschooling tager man i høj grad ansvar for eget liv. Man vender det etablerede⁸ ryggen for at skabe sit eget liv og sine egne muligheder. Det er et mere handlekraftigt oprør i dag.«.

At være online konstant er lavstatus

For at forstå i hvilken retning en generation bevæger sig, skal man kigge på trendsætterne i generationen. Tanja Hall kalder dem for »innovatørerne⁹«, og de udgør omkring 20 procent. Hun fortæller, at når det kommer til tendenser, der rører sig blandt de unge, er innovatørerne et til tre år foran mainstreamsegmentet¹⁰, der udgør cirka 60 procent af ungdomsgenerationen.

»Inden for kultur og medier er der i øjeblikket en modtendens, der giver status. Det er mobilfrie søndage, at bruge en Nokia-telefon frem for en smartphone og at være imod Facebook og sociale medier generelt. Innovatørerne insisterer på det langsomme og på fordybelse. Når noget bliver en mangelvare i samfundet, bliver det eftertragtet.«.

For nylig brugte Tanja Hall tid sammen med en gruppe innovatører.

»Det var det vildeste blær at tage en Nokia frem. Det var et oprør. De er trætte af, at folk skal snappe hele tiden for at vise, de har været et sted. Der begynder at komme fokus på, hvad sociale medier gør ved os i forhold til stress og i vores ferier. Der er en tendens, hvor det er lavstatus at være den, der konstant lægger billeder op af sig selv.«.

Liberal¹¹ og polariseret¹² ungdom

Tanja Hall arbejder med en opdeling af ungdomsgenerationen i tre segmenter¹³. Ud over innovatørerne, som er længst fremme i skoene¹⁴, og mainstreamsegmentet, som fylder

---

7. "68'er-oprør": I slutningen af 1960'erne vendte mange unge sig aktivt mod den ældre generations normer og værdier. Dette førte bl.a. til demonstrationer mod Vietnamkrig, uddannelsessystemet og det traditionelle familie- og kønsrollemønster.

8. det etablerede: det almindeligt anerkendte.

9. innovatørerne: de, som skaber noget nyt.

10. mainstreamsegmentet: den gruppe, som følger flertallet og det almindeligt anerkendte.

11. Liberal: et menneskesyn, som lægger vægt på frihed og individualisme.

12. polariseret: opsplittet i modsatrettede grupperinger.

13. segmenter: udsnit, del af en større helhed, som er afgrænset efter bestemte kriterier, og som bruges ved inddeling af et marked i kunde- el. varegrupper.

14. længst fremme i skoene: forrest i udviklingen.

mest i mediebilledet, er der de sidste 20 procent, som ikke følger med udviklingen og typisk ikke får en ungdomsuddannelse.

Innovatørernes digitale dannelse er næsten komplet, men forskellen mellem innovatørerne og dem, der falder bagud, er så stor, at Tanja Hall beskriver den nuværende ungdomsgeneration som en af de mest polariserede nogensinde.

»Nogle har meldt sig helt ud af ræset, og vi ser også meget stress og angst i mainstreamsegmentet. De er kendetegnet ved, at de orienterer sig mod innovatører, men at de måske ikke har kompetencerne¹⁵ til det. De har svært ved at styre de ubegrænsede muligheder, teknologien giver. Det skaber et enormt pres. Mainstreamsegmentet vil gøre det så godt som muligt.«

Alligevel ser hun, at der er en metaltræthed¹⁶ med hensyn til 12-talsræset.

»Jeg tror, det bliver status, at man hviler nok i sig selv til ikke at følge de her uddannelseskrav. Hackschooling er den ultimative drøm, som kun få endnu tør følge.«

Hun peger på, at det generelt er en liberal ungdom, og at det afspejler sig i dens valg.

»Det er ikke længere den socialistiske drøm om at gøre oprør og flytte i Thy-lejr¹⁷, der fylder. Derimod giver iværksætter¹⁸ og at gå sine egne veje mainstreamstatus. Det er en meget mere liberal og ansvarlig protest.« Det er karakteristisk for den unge generation af voksne, at de er digitalt indfødte, har haft forældre, som er gået op i børnenes udvikling, og at de unge er vokset op under og efter finanskrisen.

»De har ikke en naiv, utopisk¹⁹ tilgang som tidligere ungdomsgenerationer. Den nuværende ungdomsgeneration har oplevet en massiv økonomisk recession²⁰, der har kendetegnet det årti, de er vokset op i. Derfor er de enormt målrettede fra en tidlig alder.«

»Den teknologiske udvikling hamrer derudad²¹, og det giver ubegrænsede muligheder og ubegrænset adgang til viden for alle. De mest ressourcestærke stormer fremad, mens de mindst ressourcestærke, cirka 15-20 procent, er tabt på gulvet,« siger Tanja Hall.

---

15. kompetencerne: *kunnen; evnen til at omsætte viden til handling.*

16. metaltræthed: *begyndende nedslidning og udmattelse.*

17. Thy-lejr: *oprettet i 1970 som et sted for alternativ livsførelse; et slags "Christiania på landet".*

18. iværksætter: *opstart af nye initiativer; ofte private virksomheder.*

19. utopisk: *noget ikke-eksisterende, noget uvirkeligt.*

20. recession: *tilbagegang.*

21. hamrer derudad: *stormer af sted.*

GENERATIONSGUIDE

Generation Z

Født: Fra begyndelsen af 1990'erne til begyndelsen af 2000'erne.

Karakteristika: Stiller høje krav til sig selv, højt aktivitetsniveau, dyrker mange relationer - både nære og distancerede.

Præget af: Aldrig at have kendt til en verden uden internet, sociale medier, finanskrisen, stor ungdomsarbejdsløshed i Europa, reality-TV, klimakrisen, regnbuefamilier, elevplaner, familiedemokrati, den første kvindelige statsminister i Danmark og den første sorte præsident i USA.

Generation Y

Født: Fra 1980 til 1990.

Karakteristika: Netværksorienterede, selvfremskaffende, sultne på oplevelser.

Præget af: Internettets gennembrud, globaliseringen, boligmarkedets optur, forbrugsfest, udvidede familier, terrorangrebene d. 11. september 2001, krigen i Afghanistan og Irak, multietnicitet.

Generation X

Født: Fra midten af 1960'erne til slutningen af 1970'erne.

Karakteristika: Skeptiske og individ-orienterede.

Præget af: Stigning i antallet af skilsmisser, Den Kolde Krig, atomtruslen, punk og BZ-bevægelsen, fattigfirserne, AIDSfrygt, Berlinmurens fald. Den første generation, som i vidt omfang har gået i daginstitutioner.

Den glemte generation

Født: Fra midten af 1950'erne til midten af 1960'erne.

Karakteristika: Der er ingen karakteristika for den såkaldt »glemte generation«, som er splittet og identificerer sig med enten 68-generationen eller Generation X alt efter værdier.

68-generationen

Født: I efterkrigsårene

Karakteristika: Beredte til oprør og tabunedbrydende.

Præget af: Kvindefrigørelsen, Vietnamkrigen, Studenteroprøret, P-pillen, velfærdsstatens vækst, samfundsøkonomisk medvind, hippiebevægelsen og den frie abort.

Note: Der er mange forskellige opfattelser af skellene mellem de forskellige generationer, og sociologer og demografer opererer også med en del undergrupperinger. Nærværende generationskarakteristik skal ses som et overblik fra helikopterperspektiv.